

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâli GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi ikinci hukuk dairesi ve icra ve iflas işleri tetkik heyeti reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Temyiz Mahkemesi azasından

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şari Kroza. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Aşlı Mester. Paris Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmuası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzârı komisyonu azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyotl. Paris Hukuk Fakültesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gad Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

EKSPRES MATBAASI

1930

alel'itlak memurlara teşmil edilip edilemeyeceği şayanı tetkiktir.

Bizim evvelki makalemizde bahsetmek istediğimiz usulün 354 inci maddesine gelince: Eskiden beyyine tahririyesi olan davacı senedim varsa da şimdilik ibraz edemiyeceğinden müddei aleyhe yemin teklif eder ve hakimde başka beyyine aramaksızın ve senet ibraz etmeksizin müddei aleyhe yemin verirdi.

Bu maddenin sarahatı bu tarzı halle mani görünüyor; fakat baro mecmuasının kânunusani 930 tarih ve 37 sayısında yemin teklifinden sonra zahir olan delâilin lüzümü tetkikine dair mahkemei temyiz üçüncü hukuk dairesinin 18/7/929 tarihli bir kararı neşredilmiş olduğunu gördüm.

Bu noktalar hakkında ve eşhası hükmiye mümessillerine yemin teklifi meş'elesile şهادتnamesiz mühür basmak ve yemin verildikten sonra meydana çıkan delâilin tariki adi ile, iadei muhakemeye gidilmeksizin tetkikine ve yazı bilen ve bilmiyenlerin şهادتnamesiz damga kullanmalarına ve bilhassa resmî memurlarda mesâğ olup olmayacağı hususlarında nazarı dikkatlerini celbederim.

17/3/930

Kayseri Hukuk Hâkimi
Hamdi

Akitlerde şekil meselesi

Yazan : Hamdi Halim

Kayseri hâkimi Hamdi beyin bir bendile başlayan ve geçen nüshada Gad Franko bey ve bu nushada da Nuri İzzet bey tarafından tetkik edilen mühim bir meş'ele önündeyiz. Halli lâzım gelen bu meş'ele şudur: Hangi akitlerde şekle ademi riayet bu aktin butlanını icap eder?

Ve hangi akitlerde kanunun tayin ettiği şekil bu aktin vukuunu tevsika medar için olup bu şekle ademi riayet akti iptal etmez?

Bu mes'eleyi halletmek için akitlerde şekil ünvanı altında toplanan bazı meselelerin tetkik ve münakaşası icap etmektedir.

Akitlerde şeklin ehemmiyeti:

Paris darülfünunu hukuku medeniye profesörü "Hanri Kapitan," "hukuku medeniyeye methal," ismile neşrettiği yeni bir eserinde (1) akitlerde şeklin mevkini tetkik ederken diyor ki: "Hukuku hazıra her hangi hukukî bir muameleyi yapan kimseleri kendi rızalarını beyan etmek için muayyen bir şekle riayet etmeğe veya bu beyanı tahriri olarak izhara mecbur kılmıyor. Esâs itibarile hukukî bir muamele tarafların rızalarını beyan etmelerile beraber sahîh bir surette vücut bulup bu beyanın izharında her hangi bir şekle ittiba etmekte serbestirler."

"Halbuki eski hukukta her hukukî muamele için muayyen şekiller vardı. Ve bu şekillere riayet etmek mecburîdi. Hakikatı halde bu tarzdaki şekilcilik faidelidir. Meşhur Alman hukukçusu Yerink der ki: "Hukukî muamelede şekil adeta sikkedeki resmî damgaya benzer." Filhakika şekil tarafların rızaları ve yapılan bir aktin mahiyeti hakkında hiç bir şüphe bırakmadığı gibi aynı zamanda istikbalde böyle bir aktin vukuunda tereddüt hasıl olunca beyyine olmak üzere ibraz edileceğinden bu suretle mühim bir faidesi de vardır. Şu kadar ki medenî hayat hukukî muameleleri çoğalttığı için tarafları muhtelif şekillere riayete mecbur etmek hayatın bu günkü cereyanına uygun gelmez; işleri geciktirir; masrafa lüzum gösterir; ve muamelenin hini vukuunda tarafların huzurunu emreder. Bütün bunlar bir sürü müşkilât arzederki bunlardan kurtulmak maslahata daha muvafık geldiğinden hukuku hazıra dahi şekilcilikten uzaklaşmış ve şekil fikrini terketmiştir."

Yukardaki satırlar akitlerdeki şekil meselesi hakkında hukuku

(1) Introduction à l'étude du droit civil - Hanri Kapitan, P. 301-305

hazıranın geniş bir serbestlik kabul ettiğini gösteriyor. Bizim kanunu medenimizde bu serbestliği kabul etmiştir. Kanun maddelerinin metni ve başlıca İsviçre hukukçularının mütaleaları bunu teyit eder. Selâhi-yettar birkaç müellifin bu bapta fikirlerini nakletmeği faydeli buluyorum:

Profesör (Van Tur) un fikri:

Bu profesörün borçlar kanununun umumî hükümlerden bahis kısmını şerh ve tefsir eden iki ciltlik Almanca bir eseri vardır. Nuri İzzet Bey dahi (geçen nüshadaki makalesinde) bu kitaptan iktibasta bulunmuşlardır. Kitabın aslı almanca olup ahiren avukat (Morice de torete) ile hukuk doktoru (Emil Tilo) taraflarından Fransızcaya tercüme edilerek cüzü cüzü neşrolunmaktadır. Üçüncü cildi geçenlerde İstanbula geldi. Profesör bu cüzünde (şekil- forma) unvanı altında sureti umumiye de akitlerdeki şekil meselesini tetkik etmektedir. Burada diyor ki:

*Kaidei umumiye olarak rızanın beyanı her hangi bir vasıta ile yapılabilir. Yeter ki bu vasıta beyanı ifade edebilsin. Rızanın muhtevasını beyan için kullanılan vasıtaya (şekil- forme) denilir. Bu mana ile her beyanın bir şekli var demektir. Ancak ilmî manasile (şekil) kelimesinin ifade ettiği mana (beyanın ifadesi için kanunun veya tarafların tayin ve tesbit ettiği (haricî tarz- mode D'exterieur) dır. Diğer yeni kanunu medeniler gibi borçlar kanununda esas itibarile (şekil) in tayininde herkesi serbest bırakmıştır. Borçlar kanununun 10 ve 11inci maddelerine göre akitler kanun tarafından tasdik edilmedikçe hususi bir şekle tâbi değildirler. Kıyasen bütün hukuki muamelelerde dahi bu kaidenin cari olması icap eder. Kanun (şekil) deki bu serbesti kaidelerini muhtelif yerlerde takyit etmiştir. Profesör (Ozer) 11 inci maddeyi şerh ederken kanunun hususi bir (şekil) e tâbi tuttuğu hukuki muameleleri saymıştır..

“Kanunun tayin ettiği hususi (şekil) ler ise başlıcası ikidir. Biri

tahriri olması diğeri de resmî veyahut musaddak bulunmasıdır. (şekl)in resmî olması aktin muhtevası olan hukukî muameleyi tasdik ettiği halde musaddak bulunması yalnız imzanın sıhhatini tasdik eder..

“Bir (şekl)in musaddak veya resmî adedilmesi için lâzımgelen şartları (Kanton) kanunları tayin eder. Yalnız şurası muhakkaktır ki resmî (şekl) musaddak veya tahriri (şeklin) yerine daima kaim olabilir. Çünkü kanunun maksadı bu suretle temin edilmiş demektir..

“(Şekl)de kanunun takip ettiği gaye ve hükümler pek muhtelifdir: Bir (şekl)e ittiba mecburiyeti yapılacak hukukî muamele hakkında mülâhazayı mucip olur, ve tetkiksiz rastgele karar verilmesinin önüne geçer. Akta vuzuh ve muayyeniyet verir ve delilleri temin ve teshil eder. Kezalik yapılan muamele de tarafları himaye eder. Aynı zamanda davaları sadeleştirir. Ve hakimde ciddi ve sahih beyanat ile tarafları yekdiğerine raptetmiyen beyanatı tefrik etmesine hizmet eder. İşte kanunun şekl ile temin etmek istediği başlıca gayeler bunlardır; Kıymetli evrakın (şekli) ise başka bir gayeyi temin eylemektedir ki o da alacağın mücessem bir hale gelerek tedavülü teshil etmesidir.

(Şekl)in temin ettiği bu faideler içtinabı gayrı kabil zararlara tekabül eylemektedir. Filhakika (şekl)e ait her kaide ne kadar sade ve kolay olursa olsun bir müşkilât demektir. Kezalik (şekl)deki herhangi bir hatadan dolayı ciddi ve münazaasız ve tarafların kabulüne muktedirin bir muamelenin butlanı icap etmektedir. İşte bunun içindirki vazii kanun akitlerin (şekl)de ki serbestiyi ancak mühim ve tehlikeli gördüğü muamelelere hasretmiştir..

Bazı hadiseler vardır ki hukukî bir muamelenin inşasına hizmet ederlerse de bu muamelenenin beyanını ifade etmezler. Bu hadiseler (şekl) tabirinin mefhumunda dahil değildir. Meselâ: mülkiyetin naklinde tes-cil yahut teslim) bir şarttır. Ancak hukukî muamelenin bir (şekli) değildir..

“Bir aktin (şekl) e tabi tutulması yekdiğerinden ayrı iki maksadı tazammun eder:

A — Bazan hakkın esasına taalluk eder. Ve yapılan muamelenin sıhhati için bu (şekl)e riayet şarttır. Buna “resmî şekil-forme Solonel-le,, denilir.

Bazan bir usulü muhakeme kaidesidir. Bn takdirde (şekl) hukukî muamelenin sıhhatini tayinde bir şart olmaz. Belki delili teşkilde bir faidesi dokunur, ve muamelenin tevsikine medar olur. Onun içindirki buna (ispat eden şekil forme probante) denilir. Meselâ: Fransız kanunu medenîsinin 1343 numaralı maddesi 50 franktan fazla miktara tealluk eden akitlerin tahriren isbatını şart koyması gibi. *Ancak İsviçre müttehit kanunlarında böyle tevsika medar olacak bir (şekl) yoktur.* Yalnız kanun bazan taraflardan birine bir vesika istemek hakkını vermiştir, B. K. 88inci maddesi mucibince tediyyatta bulunan borçlu alacaklıdan bir makbuz istemeğe hakkı vardır.,,

“(Şekl)lerin bu suretle muamelenin esasına tealluk etmesi veyahut subuta medar olması gibi iki mahiyet arzeyylemesi bunların hukukî mevkilerinde muayyen farklar ihdas etmiştir.,,

Meselâ: Kefaletin yazı ile yapılması şarttır. Binaenaleyh şarta riayet edilerek yapılan bir kefaletten sonra kefaletname kaybolsa yine kefalet mevcut addolunur. Ve alacaklı hakkını diğer vasıtalarlala isbat edebilir. Halbuki kanunen şifahi kefalet batıl olduğundan bu yolda bir kefalet yapıldıktan sonra ibraz edilecek tahriri kefalet yeni bir kefalet aktini isbat ederek eski şifahi aktin vücudünü isbat etmez. Fransız hukukuna göre ise şifahi kefalet muteber olduğundan bu yolda bir kefalet aktından sonra muaahhar tarihli tahriri bir beyyine ile evvelki şifahi kefaletin isbatı mümkün bulunduğundan bu suretle alacaklı bu senet ile yeni bir hak iktisap etmez. Belki müktesep bir hakkını yani evvelce şifahen münakit olan kefaleti isbat eden bir delil göstermiş olur.

(Şekil) in bu izah ettigimiz farkına rağmen tatbikatta yekdiglerine müşabih neticeler vucude getirirler. Çünkü isbat edilmeyen bir hak ancak “meşkü-k-problématique” bir kıymeti haizdir.

Kanunun 11 inci maddesine göre muayyen (şekil) e riayet edilmeyen akitler batıldır. Ve kaideten şekle ait şartlar ahkâmı amiredendir. (Şekle) ait bir kusur mevcut olan akitlerde taraflar yekdiglerine bağlanmamışlardır. Tarafların hüsnü niyyet sahibi olmaları butlanı izale edemez. Hatta bir taraf kendi vecibelerini ifa etmemek maksadile diğer tarafı (şekil) e riayetsizliğe sevk etmiş olsa bile yine akit batıldır. Şu kadar varki (şekil) e riayetsizliğe sevk eden taraf bu hareketile diğer tarafa bir zarar iras ederse B. K. 41 maddesi mucibince tazmine mecburdur.

“Kezalik (şekil) deki noksandan dolayı batıl olan bir borç bu borcun ifasile sıhhat kespmez. Çünkü borcunu ifa eden kendi borcunun butlanını bilmemiş olması mümkün olduğu gibi bu butlanı bile bile sırf diğer tarafın dahi borcunu ifa etmesine fırsat ve meydan vermek mülâhazasından da tevellüt etmiş olabilir. Ancak B. K. 243 madde mucibince hibe vadı muteber olmak için tahriri olmasına bağlı iken şifahen yapılan bir vaatten sonra bu vait ifa edildiği takdirde artık bu vadin butlanı mevzuubahis edilemiyip elden bir hibe yapılmış addile muteber olur. Kezalik bir borcu tanımak ve ifa etmek halinde velevki bu borcu tevhit eden akit (şekil) e riayetsizlikten dolayı batıl olsa bile borcun ödenmesiyle kanunun düşündüğü gaye yani borçlunun mülâhazasız bir karar ittihazından men ve himayesi temin edilmiş olacağından borçlu şeklindeki kusurdan dolayı aktin batıl olduğunu dermeyan etmek suretile verdiğinin iadesini talebe hakkı olmaz. Çünkü böyle bir talep hüsnü niyyet kaidelerine muhalif düşer. (2)”

(2) (3) Profesör (Vontur) (Partie générale du code Fédéral des obligation-borçlar kanununun umumi hükümleri) sahife 206-218

Profesörün yukarda izah ettiğimiz mütalealarına göre kanun her hangi bir (şekle) riayet olunmasını emrettiği akıtlarda bu (şekle) riayetsizlik aktın butlanını muciptir. Bu (şekil) aktın subutuna medar olmak üzere ve bir usul muhakeme kaidesi olarak vaz edilmiş olsa bile netice ve hüküm aynıdır. Çünkü (şekle) tabi bir aktın vücudunda ihtilâf baş gösterince bu aktın vücudunu ispat etmek için alâkadar tarafın riayeti meşrut (şekle) riayet olunduğunu hakime ispat etmesi icap ederki (şekle) ademi riayet halinde böyle bir isbatın yapılabilmesi tatpikatta mümkün olamaz. Ve işte bunun içindir ki akıtlardaki (şekle) ademi riayet halinde tatbikat itibarile hasıl olan netice değişmez. İster bu (şekil) in gayesi aktın sıhhatını temine matuf bir şart olsun, isterse aktın tevsikine medar olsun netice hep birdir.)

Bazı akıtlar vardır ki kanunen bir şekle tabi tutulmadığı halde iki taraf hususî bir (şekil) ve bilhassa tahriri (şekil) şart edebilirler. Bu taktirde vaziyet nedir? Profesör (Vontur) diyorki :

(Böyle bir şartın mevcudiyeti yekdiğerinden ayrı iki hüküm ifade eder.

1 —: Bu (şekil) isbatı teshil için şart edilmiş olur. Bu taktirde eğer iki taraf bu şarta muhalif bir akıt yaparlarsa dahi hukuken yekdiğerine bağlanmış ve ancak aktı tevsikten vaz geçmiş sayılırlar.

2 — Şart edilen (şekil) aktın sıhhatının bir şartı olur. Bu taktirde bu şekle riayet edilmedikçe tarafeyin yekdiğerine bağlanmış olmazlar. (3),

“Gürülüyorki bu suretle meydana gelen mukaveleyi (şekil) hakkında da yukarda izah ettiğimiz ahkâm cereyan edeceğinden fili neticesi itibarile bu (şekil) e ademi riayet her iki halde de müşaheret arzederler.

(Rosel) in fikri :

(Aktın) (şekli) bahsında Fransız ve Alman hukuku derin bir tarzda yekdiglerinden ayrılırlar. Alman hukukuna göre (şekil) akıtların sıhhati üzerinde müessir değildir. Hususî (şekil) lere riayet etmeden dahi akıt tamam olur.

“Bir aktın vucut bulduğu, ve onun muhteviyatı her vasıta ile isbat olunabilir. Bu prensip Fransız kanunu medenisine muhaliftir. Fransada hibe ipotek gibi bazı akıtlar müstesna olmak üzere bir aktın vucut bulması için rızaların iştiraki kâfidir. Tahriri olması şart değildir. Ancak aktın mevzuu yüz elli franktan fazla olursa bunun şahitle isbatı caiz değildir. İsviçre bu iki sistemden Alman sistemini tercih etmiştir. Her ne kadar Fransız sistemi (şekil) perest isede muamelâtın emniyetini himaye eylediğinden tercihi mevzuubahis olmuştur. Hatta “Lan-genthal” komisyonu iki bin franktan fazla olan bütün akıtların tahriri olmasını ileriye sürmüştü. Fakat bu kabul edilmedi. Beyyine kısmı daima kanton kanunlarına terkedilir. Ancak 11 inci madde iledir ki borçlar kanunu kantonların bu salâhiyetine müdahale etmiştir. (4) “Rosel şehrinde (şekil) meselesi hakkında ve mevzuumuza taalluk eden bahis için fazla bir tafsilat vermemektedir.

Fik ve Şinayderin fikirleri;

Borçlar kanunu şu prensipi vazetmiştir: Kanun veya taraflar hususî bir şekle tabi tutmadıkça akıtların şekli bir (şekil) ile mukayyet değildir. Bu hususta ihzari akıtlarla katî akıtlar arasında fark yoktur. Kanunun tayin ettiği şekillerin başlıcası şunlardır:

1 — Musaddak tahriri (şekil) 2 — Gayri musaddak tahriri (şekil)
3 — Resmî senet 4 — Umumî sicile derç (şekli) 5 — Umumî ilân
6 — Memuru resmî veya iki şahit huzurunda beyan mecburiyeti. Bu (şekil) lerin bir kısmı (ACTE - SOLOELLE - resmî şekil) mahiye-

tindedir ki buna riayet edilmediği takdirde hukukî muamele batıl olur. Bir kısım (şekil) ler ise delil mahiyetinde olduğundan bunlara ademi riayet halinde akit batıl olmaz „ (4) — profesör (Fik ve Şinayder) bu (şekil) lerin hangisinin delil ve hangisinin resmî senet mahiyetinde olduklarını gösterecek bir kaideden bahs etmemişlerdir. Yalnız “ bu hususta tereddüt vuku bulursa resmî senet mahiyetinde talakki etmek lâzımgelir „ fikrini dermeyan etmişlerdir. Bu müellifler (şekil) e ademi riayet halinde batıl olan akitları şu suretle saymışlardır:

“ Kanunu medenî: tesis, evlenmeğe itiraz, evlenme aktı, evlât edinme, nesebin tashihi, aile şirketi emvali. „

“ Borçlar kanunu: alacağın temliki, hayvan satımında rehin, gayri menkul beyi, hib2 vadı, kaydı hayatla irat, bakma aktı. „

“ Bu sayılan akitlarda kanunun tayin ettiği (şekil) lere riayet edilmemesi bu akitların butlanını icap eder. Şu halde bunlardaki (şekil) (ACTE SOLOELLE - resmî şekil) demektir.

Bu profesörler II inci maddeyi şerh ederken 8 numaralı fıkrada (şekle) ademi riayet halinde butlanı mucip olan akitların ve 9 numaralı fıkrada da bunlardan gayri diğer neticeleri saymışlardır. Şunuda ilâve ediyorlar ki muayyen gayeler elde edilmek istendiği zaman riayet edilmesi lâzım gelen bazı (şekil) ler vardırki bunlara riayetsizlik aktı iptal etmez; belki istenen gayenin istihsaline mani olur. Umumî ilân (şekli) bu mahiyettedir. Filhakika ilân ile kast edilen gaye üçüncü şahısların itiraz hakkını kaldırmak olduğu için buna ademi riayet halinde ilânın mevzuu olan aktın sıhhatına hâlel gelmez, belki üçüncü şahıslara karşı bu aktın hükmü olmayacağından her zaman için itiraza selâhiyetleri kalır.

Hülâsa: Yukardaki satırlar akitlarda (şekil) meselesinin halli hakkında bize esash malûmat vermektedirler. Anlaşılyorki kanunun tayin

ettiği (şekil) lerin başlıcası iki nevidir: Biri tahriri olması diğeri de tahriri olmakla beraber bunun resmî ve musaddak bulunmasıdır, şu halde resmî ve musaddak olması lâzım gelen akıtlarda bu (şekle) riayet etmemek aktın butlanını icap eder. (Fik ve Şinayder) şerhinden naklettığımız misaller bunu isbat etmektedir. Filhakika kanunu medenin 74 üncü maddesindeki tesis; evlenme aktından bahseden 105 inci madde ve evlât edinmeden bahseden 256 inci madde ve nesebin tashihinden bahseden 291 inci madde ve aile şirketi emvalinden bahseden 324 üncü madde hep resmî senetten bahs etmektedirler. Ve bunun içindir ki bütün bu muameleler resmî senede rapt edilmedikçe batıldır. Şu halde kanunun resmî senede raptını emrettiği her akıt bu (şekle) tabi tutulmadıkça batıldır.

Tahriri (şekle) gelince: Kanun maddelerde tahriri (şekil) de yapılmış olmadıkça muteber olmayan akıtları saymıştır. Meselâ: Temlik B. K.M. Madde 163 Hibe vadi, B. K. madde 238 ve kaydı hayat ile irat B.K. madde 508.

Kanunun her hangi bir (şekle) tabi tutupta ademi riayeti halinde batıl olacağını zikretmediği akıtlara gelince: Profösör (Von Tur) un dediği gibi (şekle) ait kanunun emirleri ahkâmı amireden olduğundan ve bu nevi ahkâma riayeti şart olduğundan bunlara riayetsizliğin aktı hükümsüz bırakacağı şüphesizdir.

Binaenaleyh makalemizin başında sorulan iki sualin yekdiğerine tedahül ettiği görülmektedir. Filhakika kanunun emrettiği (şekl) lere riayetsizlik akıtları neticeten hükümsüz bıraktığına göre artık (şekile) ademi riayet hangi akıtları iptâl eder ve hangi akıtları iptâl etmeyerek aktın mevcudiyetini tevsika medar olur, diye akıtlarda umumî bir taksim yapmak ve bu taksime esas teşkil eden sabit kaideleri aramak ameli bir faide temin etmez. Ve işte bunun içindir ki yukarda yazdığımız veçhile profesör (Von

Tur) akitlardaki (şeklin) mahiyetini ikiye ayırıp farklarını gösterdikten sonra: “bu farka rağmen tatbikatta yekdiğerine müşabih neticeler vücade getirirler. Çünkü isbat edilmeyen bir hak mevcut olmayan bir hak mahiyetindedir.” demektir. Esasen yukarda görüldüğü veçhile diğ- ger müelliflerde böyle umumî bir takşimin kat’î kaidelerini tayin ile meşgul olmadıkları gibi bir kaidede göstermemişlerdir.

Bilhassa şu ciheti ehemmiyetle nazarı dikkate almak lâzım gelirki kanunu medenî ile borçlar kanununda mevcut olan şekillerin kâffesi akitların ihtiva ettiği hakkın esasına tealluk etmekte ve aktın sıhhati için bir şart teşkil eylemektedir. Bunların içinde aktın tevsikına medar olmak üzere tayin edilmiş bir şekil yoktur. (5) Binaenaleyh kanunu medenî ve borçlar kanunu tarafından vaz edilen şekillerin hangisi mevcut olmasa akit batıl olur ve hangisi mevcut olmazsa akit batıl olmayarak yalnız aktın tevsikına medar olan bir delil mevcut bulunmaz? sualinin tetkikine mahal yoktur. Yalnız şu ciheti işaret etmeliyiz ki kanunun üçüncü şahısların hukukunu muhafaza maksadile vaz ettiği (şekil) lere ademi riayet halinde dahi bu akitlar iki taraf için muteber olup üçüncü şahıslara karşı hüküm ifade etmezler. Bazı hukukî muamelelerin ilân edilmesi (şekli) bu cümledendir, Kezalik rehinin mürtehin yedinde olması şartı- da rehinin alacaklısı olan üçüncü şahısların hukukunu muhafazaya matuf olduğundan rahinin yedinde kalan merhuna karşı bizzat rahinin rehin aktının butlanı hakkında itiraza hakkı olmayıp bu hak ancak rahinin mürtehinden gayrı alacaklılarına verilmiştir.

Binaenaleyh kanunu medenî ile borçlar kanununda akitlara ait olmak üzere gösterilen (şekil)lere ademi riayet hâlinde bu akitlar batıl olur.

Avukat

Hamdi Halim

(5) (Van Tur) un (2) ve (3) numaralı kamusdeki eseri. Sahıfa 208 No: 2